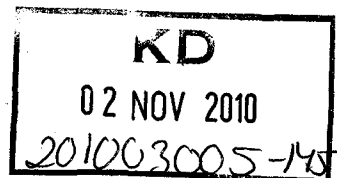

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep, 0032 Oslo

Att: Synne Nordmark Børstad

Høringsuttalelse vedrørende NOU 2010:7 "Mangfold og mestring".

Norsk språktest utvikler og kvalitetssikrer prøver i norsk for voksne innvandrere. Vi utvikler Norskprøve 2 og 3, som brukes i tilknytning til den statsfinansierte norskopplæringen, og Test i norsk – høyere nivå ("Bergenstesten"), som er godkjent som dokumentasjon på norskferdigheter ved opptak til høyere utdanning.

Vi har hatt stor nytte av å lese den grundige og oversiktlige utredningen "Mangfold og mestring" om opplæring av flerspråklige barn og voksne i Norge. Imidlertid ønsker vi å komme med en uttalelse angående enkelte av punktene i utredningen som dreier seg om eksisterende norsktester og vurdering av språkferdigheter.

Til punkt 9.11.2

Utvalget mener "at det må opprettes en særskilt ordning for sent ankomne elever som gir mulighet til å oppnå generell studiekompetanse eller yrkeskompetanse uten eksamen i ordinær norsk." Denne ordningen, mener utvalget, må "kun må bestå av en egen test i norsk, der bestått test erstatter kravet om bestått ordinær norsk for å få generell studiekompetanse." (s.226).

Vi støtter i utgangspunktet utvalgets forslag om en særskilt ordning for sent ankomne elever, men vi vil gjerne komme med noen synspunkter på testen utvalget foreslår, og noen oppklarende kommentarer når det gjelder eksisterende norskprøver.

Utvalget skriver følgende i sin utredning:

"Som det fremkommer i kapittel 11 om voksensopplæring, eksisterer det i dag en rekke ulike tester for å kartlegge norskferdigheter. NAV har egne språktester. Bergenstesten er en annen test som benyttes blant annet ved inntak til høyere utdanning, og Norsk prøve 2 og 3 er tester knyttet til norskopplæringen og introduksjonsordningen. Utvalget mener at det offentlige må samordne testene slik at det finnes ett sett tester for vurdering av minoritetsspråkliges norskferdigheter. Dette settet kan erstatte andre tester som for eksempel Bergenstesten og Norsk prøvene." (s.227).

Videre sier utvalget:

"Det er naturlig at testen tar utgangspunkt i det europeiske rammeverket for språk, og at det ved innføring av testen utarbeides et rammeverk som skal definere hvilke ferdigheter og hvilke krav som stilles ved testingen. Utvalget mener det bør være mulig å komme frem til et rammeverk for testen som tar hensyn til at elevene er andrespråksbrukere samtidig som det på en realistisk og hensiktsmessig måte kartlegger de relevante ferdighetene hos elevene." (s.226-227).

Vi stiller oss uforstående til at Østbergutvalget anbefaler å erstatte Norsk språktests prøver med et nytt testsett. Utviklingen og kvalitetssikringen av Norskprøve 2 og 3 finansieres over statsbudsjettet, og oppdraget er gitt direkte fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet via VOX til Studieforbundet Folkeuniversitetet. Den faglige avdelingen i Bergen, som også utvikler og kvalitetssikrer Test i norsk – høyere nivå, har i løpet av de 20 årene som Norsk språktest har eksistert, opparbeidet en faglig kompetanse innen fagfeltet testing og vurdering av språkferdigheter. Avdelingen er knyttet til Universitetet i Bergen og har dessuten et tett samarbeid med nordiske og internasjonale språktestingsmiljøer. Alle de tre prøvene er ferdighetsprøver basert på ferdighetsbeskrivelsene i Det europeiske rammeverket for språk. Norskprøve 2 måler språkferdigheter på nivå A2, Norskprøve 3 måler på nivå B1 og Test i norsk – høyere nivå måler på nivå B2/C1. For å sikre at prøvene holder lik vanskegrad fra avvikling til avvikling, prøves oppgaver ut på et stort antall kandidater før de brukes i en reell prøve, og resultatene analyseres etter hver testavvikling. Sensorene har eksplisitte vurderingskriterier for vurdering av muntlig og skriftlig produksjon og får jevnlig opplæring i vurdering for å sikre et så høyt sensorsamsvar som mulig.

Vi er enige i at antall tester som benyttes for eksempel ved inntak til høyere utdanning i Norge med fordel kunne ha vært redusert, men vi mener det da vil være mer hensiktsmessig å se på praksisen rundt utvikling og vurdering av Trinn 3-eksamen som foregår lokalt på de ulike universitetene rundt om i landet. Fra et testfaglig ståsted er dette en praksis som gir høy risiko for at det stilles ulike krav til norskferdigheter avhengig av hvor man tar testen. Norsk språktest og Nasjonalt fagråd for norsk som andrespråk har samarbeidet om to undersøkelser der Test i norsk – høyere nivå og Trinn 3-eksamen sammenliknes. Ett resultat av undersøkelsene var at det er stor variasjon i hvordan Trinn 3 eksamen vurderes fra sted til sted. Fase 2 av undersøkelsen viste at bestått på Trinn 3-eksamen (karakteren E) ikke er et tilstrekkelig grunnlag for å klare seg faglig i studiene. Også karakteren D viste seg å være i underkant av tilstrekkelig, mens karakteren C var et godt grunnlag for å klare seg. (Se rapporter fra begge undersøkelsene på www.fu.no: Rapport fra korrelasjonsundersøkelsen 2006 Fase 1 og Oppfølging av utenlandske studenter. Fase 2).

Utvalget skriver at forslaget "om særskilt ordning og ett sett offentlige tester må ses i sammenheng med foreslåtte endringer i introduksjonsloven, herunder obligatoriske avsluttende prøver i norsk og samfunnskunnskap." (s.227).

I nevnte forslag til endring i introduksjonsloven foreslår Arbeids- og inkluderingsdepartementet (nå: Arbeidsdepartementet) en reduksjon i antallet norskprøver som eksisterer på markedet. Deres forslag er imidlertid å gjøre Norskprøve 2 og 3 til obligatoriske avsluttende prøver for den statsfinansierte norskopplæringen som et tiltak for å gjøre prøvene bedre kjent og mer brukt i samfunnet.

Vi ser utfordringen med å gi sent ankomne elever en mulighet til å dokumentere sine norskferdigheter, men vi synes det bør utredes om ikke Test i norsk – høyere nivå kan brukes med dette formål i og med at den i utgangspunktet er utarbeidet med tanke på å måle språkferdigheter som trengs for å ta høyere utdanning i Norge.

Bergen, 29.10.2010

Norsk språktest

Berit Halvorsen
Berit Halvorsen
seksjonsleder

Cecilie Carlsen
forsker
(sign.)

Karoline Haugsvær
testutvikler
(sign.)